

WPROWADZENIE

Niniejszy zeszyt Roczników Humanistycznych prezentuje różnorodny zbiór artykułów naukowych, których wspólnym mianownikiem jest eksploracja złożonych mechanizmów funkcjonowania społeczeństw, kultur i struktur władzy w Europie Południowej okresu wczesnonowożytnego, ze szczególnym uwzględnieniem Imperium Hiszpańskiego. Zgromadzone artykuły tworzą mozaikę tematyczną, ukazującą historyczne procesy na styku dyplomacji, życia religijnego, kultury i ewolucji struktur militarno-prawnych.

Trzon tomu stanowią studia nad historią Hiszpanii i jej długotrwałym wpływem na świat. José Antonio Moliny Gómeza bada zjawisko oralności i sapiencjalności w Złotym Wieku, natomiast studium Marty Jiménez Sáenz de Tejada traktuje o regulacji życia zakonnego (karmelitanek i augustianek) w XVI i XVII wieku. Praca ta bada zarówno intelektualny, jak i religijno-społeczny fundament tamtej epoki. Wymiar ekonomiczny i administracyjny dziejów Hiszpanii Habsburgów został z kolei zarysowany w artykule Pabla Sáncheza Pascuala, który analizuje handel międzynarodowy w asturyjskich miastach portowych. Kolejni badacze świata hiszpańskiego, Cristina González Caizán, Pablo de la Fuente de Pablo i Jaume Busquets Artigas, wprowadzają swoimi szczegółowymi studiami w osiemnastowieczny okres historii Hiszpanii.

Tom rozszerza swoje ramy tematyczne poza Półwysep Iberyjski, koncentrując się na dyplomacji, wojnie i komunikacji międzynarodowej. Studia Cezarego Tarachy oraz Marcina Karkuta dają wgląd w kulisy tajnej korespondencji hiszpańskiej i świadectw dyplomatycznych dotyczących Rosji. Międzynarodowy kontekst dyplomatyczny zostaje uzupełniony przez artykuły Filipa Wolańskiego i Piotra Nykiela badające polskie misje dyplomatyczne w Państwie Osmańskim oraz zmagania językowe na frontach I wojny światowej, co ukazuje ciągłość problemów komunikacyjnych i kulturowych w historii Europy.

Interdyscyplinarny charakter zeszytu podkreślają teksty o szerszym zasięgu: rozpoczynająca go analiza Piotra Plisieckiego na temat wspólnot chrześcijańskich wschodniej Afryki w średniowiecznej wyobraźni europejskiej oraz studium Marcina Bidera o ewolucji statusu eremity w Królestwie Francji.

Całość dopełnia artykuł recenzyjny Leszka Wojciechowskiego oraz sprawozdanie konferencyjne Agnieszki Januszek-Sieradzkiej. Poprzez zestawienie tak różnorodnych perspektyw, nowy zeszyt Roczników Humanistycznych ma na celu nie tylko wzbogacenie wiedzy szczegółowej w poszczególnych dziedzinach, lecz również zachęcenie do refleksji nad wzajemnymi relacjami pomiędzy strukturami politycznymi, religijnymi i kulturowymi, które ukształtowały świat nowożytny i jego dziedzictwo.

Arkadiusz M. Stasiak